

»Reformacija« kulturnega dne: izvedba projekta Rastem s knjigo

“Reformation” of the Cultural Day: Implementation of the “Growing Up with a Book” Project

Nataša Vršič

Izvleček

Na Osnovni šoli Milana Šuštaršiča v Ljubljani vsako leto sodelujemo pri nacionalnem projektu Rastem s knjigo. Letos smo ga obogatili z nastopom Boštjana Gorenca (soavtorja darilne knjige), obisk knjižnice pa ponovno nadgradili s spoznavanjem Cobissa, sBiblosa, poglobljenim branjem podarjene knjige pri pouku slovenščine. Za piko na i pa smo poskrbeli z izdelavo stripov in z njimi sodelovali na natečaju Živel strip, živela animacija! 23. Delo je potekalo v skupinah in individualno. Učenci so spoznali razliko med šolsko in splošno knjižnico. Spoznali so tudi Cobiss, sBiblos, zakonitosti stripa in pridobljene veščine uporabili pri praktičnem delu. Evalvacija je pokazala, da smo kulturni dan dobro načrtovali in izpeljali, cilji so bili doseženi.

UDK 028.5:741.52

Ključne besede:

šolska knjižnica, Cobiss, sBiblos, domače branje, strip, natečaj, kulturni dan, obisk ustvarjalca, projekt Rastem s knjigo

Keywords:

school library, COBISS, sBiblos, home reading, comic book, contest, cultural day, visit from author, Rastem s knjigo/Growing Up with a Book project

Abstract

Each year, we at the Milan Šuštaršič Primary School in Ljubljana collaborate on the national project “Rastem s knjigo/Growing Up with a Book”. This year, we enriched it with an appearance by Boštjan Gorenc (co-author of the gifted book), and again upgraded the visit to the library by learning about COBISS and sBiblos, and thoroughly reading the gifted book during Slovenian language class. To top it off, we made comics and entered into the contest Živel strip, živela animacija! 23/Long Live the Comic Book! Long Live Animation! 23. Work was carried out in groups and individually. Pupils learnt the difference between a school and public library. They also learnt about COBISS, sBiblos, the features of a comic book, and used these skills in the practical work. The evaluation has shown that the cultural day was planned and executed well, and that the objectives have been reached.

UVOD

Konec avgusta je čas, ko se temeljito pripravljamo na naslednje šolsko leto. Na naši šoli posebej skrbno načrtujemo dneve dejavnosti. Poskrbimo, da so pestri in zanimivi. Taki, kjer so učenci dejavni, saj se sicer začnejo hitro dolgočasiti in bore malo odnesejo od njih. Enega izmed kulturnih dni v 7. razredu smo do zdaj vedno povezali z vsebinami nacionalnega projekta Rastem s knjigo. Vedno smo izbrano darilno knjigo uvrstili na seznam domačega branja, včasih je bila sočasno uvrščena na seznam za tekmovanje s področja slovenščine za Cankarjevo tekmovanje. Vsebine smo dopolnjevali z raziskovanjem življenja in dela avtorjev knjig, reševanjem MEGA kviza, spoznavanjem Cobissa.

Ker več ali manj pri realizaciji tega kulturnega dne sodelujemo eni in isti, smo se letos odločili, da kulturni dan »reformiramo«. Najprej smo se morali posloviti od reševanja MEGA kviza, saj se je ta po dvajsetih letih zaključil. Razmišljati smo morali o novi vsebini, kjer bodo učenci dejavni. Ker vsebine nenehno povezujeemo z drugimi predmeti, se nam je nasmehnili sreča, saj smo se pri izbiri gostujočega ustvarjalca še pred razglasitvijo darilne knjige pri projektu Rastem s knjigo odločili za Boštjana Gorenca. Njegov nastop je bila izvrstna motivacija za branje za bralno značko in delo pri kulturnem dnevu. Mlade je zelo pritegnil in jim predstavil svoje delo, navdušil jih je tudi za branje stripov, kar pa ni bilo težko, saj radi posegajo po tovrstnem gradivu. Ko smo izvedeli, katera knjiga je bila izbrana na Javni agenciji za knjigo RS, smo se odločili, da se nam tokrat pri izvedbi kulturnega dne pridruži učitelj likovne umetnosti.

IN SMO ZAČELI

In smo začeli. Še pred kulturnim dnevom in po obisku Boštjana Gorenca. Tik pred jesenskimi počitnicami. Da smo se spomnili, zakaj bomo doma. Dan reformacije so učenci spoznali ob ogledu razstave, ki jo je na šoli skupaj z učenci pripravila učiteljica zgodovine. Tako učiteljice nismo pozabile na medpredmetno povezovanje, učenci pa so se srečali s »težkimi« in nerazumljivimi besedami, ki so jim jih večje razlagale učenke 9. razreda, ki so vodile po razstavi.

Dan reformacije so učenci spoznali ob ogledu razstave, ki jo je na šoli skupaj z učenci pripravila učiteljica zgodovine, učenci pa so se srečali s »težkimi« in nerazumljivimi besedami, ki so jim jih večje razlagale učenke 9. razreda, ki so vodile po razstavi.

Slika 1: Na odru se pojavi mož, ki ni »pasji mož«

razstavi. To je bil še dodaten dražljaj, na katerega smo opozorili pred resnim začetkom.

KULTURNI DAN

Učenci 7. razreda so bili razdeljeni po oddelkih, krožili so med dejavnostmi.

Za uvod v kulturni dan smo se pogovarjali o bontonu v kulturnih ustanovah in pričakovanjih glede vsebine, o pomenu besedne zveze »rastem s knjigo« ter pisali zaokroženo besedilo z istim naslovom.

V računalniški učilnici smo se seznanili s platformo sBiblos in spoznavali Cobiss. Z sBiblosom sem jih samo seznanila. Na primeru sem predstavila postopek, kako po prejeti elektronski pošti za nastavev prijavnega gesla tega uredimo. Napovedala sem, da bomo pri naslednji uri KIZ to naredili skupaj in da bodo morali poznati svoj elektronski naslov, na katerega bodo prejeli obvestilo.

V Cobissu smo se naučili iskati v osnovnem in izbirnem načinu iskanja, razbrati podatke pri zadetkih iskanja, omejevati število zadetkov glede na iskano vsebino. Iskanje po navodilih je potekalo gladko, za konec smo si privoščili še nalogo, kjer so v iskalnik zapisali očetovo ali mamino ime.

Učenci so opravili tudi evalvacijo. Po njihovih odgovorih sodeč so vsi večji iskanja v osnovnem in izbirnem načinu v Cobissu+, znajo filtrirati v iskalnem nizu, poznajo akronim

»Da rastem s knjigo pomeni, da sem boljša na intelektualnem področju in zraste tudi moje besedišče. Skozi knjige se naučim slovenske gramatike in knjižnega jezika. Kot tujka menim, da je vsaka knjiga, ki sem jo prebrala, pripomogla k mojemu trenutnemu znanju slovenščine. Rada berem, ker si ob branju ustvarim lastno podobo prebranega.«

»S knjigo gradimo in dopolnjujemo svoje besedišče. Naučimo se kaj novega in zanimivega. Ko bereš knjige, se zabavaš in pridobivaš ideje za pisanje. Vsak lahko najde knjigo, ki mu je všeč.«

»Če bereš knjige, boš rasel v znanju in si bogatil besedni zaklad. S knjigo se naučiš nekaj novega. Z branjem lahko preganjaš dolgčas in se hkrati učiš.«

»... zato se zatečem h knjigam. Knjiga je okno v svet. Ta svet je lahko drugačen ali pa zelo podoben današnjemu. Pomembna so doživetja, ki se zgodijo v teh svetovih. Z branjem vidimo svet skozi druge oči in z drugimi besedami. Z vsako besedo, ki jo preberem, se lažje in bolje izražam. Znam povedati, kako se počutim in kaj se dogaja.«

Slika 2: Kaj pomeni rasti s knjigo

Seznani so se z razlikami med šolsko in splošno knjižnico. Poudarek je bil pri postavitvi leposlovja, ki se med knjižnicama razlikuje.

šolske knjižnice ter znajo razbrati podatke pri zadetkih.

Obisk knjižnice smo izvedli v Knjižnici Bežigrad, enoti Knjižnica dr. Franceta Škerla. To je knjižnica v šolskem okolju, ki jo naši učenci poleg šolske knjižnice največ obiskujejo. Seznani so se z razlikami med šolsko in splošno knjižnico. Poudarek je bil pri postavitvi leposlovja, ki se med knjižnicama razlikuje. Knjižničarki sta po predpisanem protokolu predstavili tudi projekt Rastem s knjigo in jih

Slika 3: sBiblos

seznanili s knjigo, ki so jo prejeli v dar. Ogleдали so si videoposnetek Reformatorji v stripu, ki ga je pripravila Javna agencija za knjigo RS. Najbolj so učenci uživali pri delu v petih skupinah, kjer so s pomočjo rešitev, ki so bile skrite v iskanih knjigah, rešili geslo.

Po predhodni obravnavi zakonitosti stripa smo realizirali še eno povezavo med predmeti, pri likovni umetnosti. Združili smo uresničevanje ciljev pri LUM in izdelovanju izdelkov za natečaj Živel strip! Živela animacija! 23.

SKLEP

Nič se ne konča ob 14.00, ko zaključimo kulturni dan. In nič se ni šele začelo ob 8.00, ko smo ga začeli. Vse se povezuje in vse teče dalje. Pri pouku slovenščine bodo učenci knjigo Reformatorji v stripu ali kako smo Slovenci dobili prvo res doooooolgo knjigo (in eno krajšo, ki je opisala, kako pišemo) prebrali za domače branje. Učiteljice slovenščine nimajo nikakršnih težav z vključitvijo vsebin iz obdobja reformacije v 7. razred, čeprav se učenci z reformacijo po učnem načrtu srečajo šele v 9. razredu. Knjiga pa bo postala nepogrešljiv pripomoček vsaj še pri zgodovini in likovni umetnosti.

Slika 4: Iskanje po Cobissu+

ŽIVEL STRIP! ŽIVELA ANIMACIJA! 23

**ŽIVEL STRIP,
ŽIVELA ANIMACIJA!
VIVA IFUMETTI,
VIVA L'ANIMAZIONE!**

23

Natečaj za strip in
animacijo za osnovnošolce in
srednješolce iz Furlanije - Julijske
Krajine in Slovenije

www.zivelstrip.net

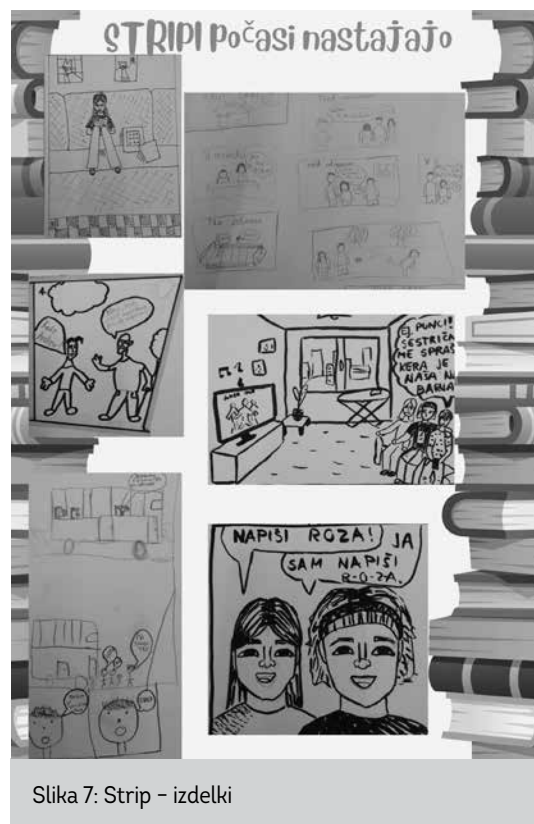
- Prijavljena dela so lahko stripovske zgodbe, narisane v poljubni tehniki, formata A3, s poljubnim številom strani, ali animacije, izvedene v klasični ali računalniški tehniki. Učenci in dijaki se lahko na razpis prijavijo samostojno ali v skupini.
- V navdih ponujamo prizorišče iz animiranega filma Podlasica slovenskega animatorja Timona Ledra ter psa Shiverja in Kowalskega italijanskega stripavtorja Romea Toffanettija.
- TEMA RAZPISA:**
 - Kdo so obiskovalci zibajočih se dreves v puščavi, kdo živi v njihovih krošnjah? Kako jih ohranjajo pri življenju? Kako pri tem sodelujejo obiskovalci in ali so sploh pripravljeni sodelovati? Kdo so ti mimoidoči in ali se zavedajo vrednosti teh poslednjih dreves? Narišite zgodbo, ki bo prikazala to deželo, njene prebivalce, njihov vsakdan ali pa kakšno posebno dogodivščino. Pomislite, zakaj je dežela pusta in kako skrb njenih prebivalcev za naravna bogastva prispeva k vsakdanjemu življenju na planetu.
 - Narišite vsakdanjik Shiverja in Kowalskega v njenem domu in na vrtu. Kdo so njuni prijatelji, kdo jim povzroča preglavice, kaj ju najbolj zanima, česa se najbolj veselita?
 - Prosta tema.
- ODDAJA DEL:**
Stripi morajo biti do srede, 15. marca 2023, oddani po pošti skupaj z izpolnjeno prijavnico na naslov: Stripburger/Forum Ljubljana, Metelkova 6, 1000 Ljubljana, animacije pošljite na jelena.dragutinovic@animatetea.si.

Prijavnico in več o natečaju najdete na:
www.zivelstrip.net, www.stripburger.org, fb. stripburgercomix, ig. stripburger

- NAGRAD:**
Podelili bomo 3 glavne nagrade v kategoriji strip – knjižne bone v vrednosti 100 evrov. Poleg glavnih nagrajencev bo žirija izbrala še 5 avtorjev, ki se bodo lahko v soboto, 15. aprila 2023, udeležili enodnevnih delavnice izdelave stripovske majice v RogLabu v Ljubljani. Žirija bo podelila še posebno nagrado, 6-dnevno taborjenje Mini Gorindol na Kolpi (www.taborjenje.info). Vsi udeleženci natečaja bodo za sodelovanje prejeli knjižno nagrado, mini strip. Vsa stripovska dela bomo tudi razstavili.
- Vsi nagrajenci v kategoriji animacije bodo imeli prost vstop na festival Animatetea (dec. 2023, Ljubljana). Prva nagrada vključuje še udeležbo na delavnici animacije Slon in izbor festivalskih izdelkov. Druga nagrada vključuje še delavnico animacije Slon. Zmagovalna animacija bo na ogled na spletu ob praznovanju Mednarodnega dneva animiranega filma v sodelovanju z DSAF (28. 10. 2023) in v programu Animakids festivala Piccolo Festival dell'Animazione (dec., Italija). Vsak udeleženec natečaja na področju animacije prejme listanko.
- RAZSTAVA** del avtorjev likov natečaja bo prikazala animirane filme, stripe in risbe Timona Ledra in Romea Toffanettija in bo od 19. jan. do 18. feb. 2023 na ogled v Mariboru v novi galeriji na Trgu revolucije 9.
- Odprtje **RAZSTAVE** stripov udeležencev natečaja in podelitev nagrad bo v LJUBLJANI v petek, 7. aprila 2023, ob 17. uri v Trubarjevi hiši literature.

OGRAJENO PROSTOČLO

Slika 6: Natečaj za strip

Vsi izvajalci kulturnega dne na naši šoli smo zadovoljni, da je komisija na Javni agenciji za knjigo RS izbrala kot darilno knjigo tako večplastni pripomoček za uporabo pri pouku. Dan je bil dinamičen. In kar je najbolj pomembno: sedmošolci so z izborom zelo zadovoljni in namignili so nam, da bi bilo lepo, če bi na šolski noči branja nadaljevali z vsebinami, povezanimi s stripom. Vsekakor jim bomo prisluhnili. ●

Viri

Javna agencija za knjigo. Rastem s knjigo. <https://www.jakrs.si/bralna-kultura/rastem-s-knjigo/letosnje-solsko-let>
Stripburger. <https://www.zivelstrip.net/>
Tacol, T. (2007). Učni načrt : program osnovnošolskega izobraževanja. Likovna vzgoja. Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo, 2007.

Zavod RS za šolstvo. Knjižnična dejavnost na enem mestu. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Drugi-konceptualni-dokumenti/Knjiznicna_inf_znanja.pdf

NATAŠA VRŠIČ, prof. slov. jezika, zaposlena na Osnovni šoli Milana Šuštaršiča v Ljubljani
Naslov: Osnovna šola Milana Šuštaršiča, Štembalova ulica 2a, 1113 Ljubljana
E-naslov: natasa.vrsic@guest.arnes.si

PRILOGA 1 – Učni list: Cobiss, 7. razred

Ime in priimek: _____ Datum: _____ Ura: _____

- COBISS+
- **Akronim** šolske knjižnice *Osnovne šole Milana Šuštaršiča**: **OSMSLJ**
- *Izbirno iskanje*: osnovni podatki, podrobni podatki

1. Koliko knjig Solzice (1978) ima šolski knjižnica? _____
 Koliko jih je na voljo za izposoj? _____
 Kdaj bo najprej na voljo izposojena knjiga? _____
 Pri kateri črki bomo knjigo našli na knjižni polici? _____
 Koliko različnih izdaj knjige Eduarda Petiške Stare grške bajke ima šolski knjižnica? _____
 Koliko je vseh knjig s tem naslovom? _____
 Koliko knjig (izid 2016) je na voljo za izposoj? _____
 Kdaj bo najprej na voljo izposojena knjiga? _____
 Imajo knjigo tudi v Knjižnici dr. Franceta Škerla (akronim MKL-32)? _____
2. Koliko rezultatov dobite, če v iskalnik šolske knjižnice* vpišete avtorja Toneta Pavčka?

 Oglejte si različne oznake za gradivo.
 Kje na knjižni polici boste našli Pavčkovi pesniški zbirki:
 Prave (in neprave) pesmi _____
 Majnice: fulaste pesmi _____
3. V iskalnik vpiši ime in priimek svoje matere ali očeta (posamično lahko tudi obeh) in izpiši, koliko del je na voljo v Cobissu. Podatke prvega zadetka izpiši tako, kot navajamo vire za šolske izdelke.

Poznam akronim šolske knjižnice.

V Cobissu+ znam iskati v osnovnem načinu.

V Cobissu+ znam iskati v izbirnem načinu.

Pri zadetkih znam razbrati podatke o postavitvi.

Pri zadetkih znam razbrati podatke o številu izvodov.

Pri zadetkih znam razbrati podatke o prostih izvodih.

Pri iskanju znam filtrirati glede na vrsto gradiva.

Pri iskanju znam filtrirati glede na vrsto vsebine.

Pri iskanju znam filtrirati glede na jezik.